

Gode udsigter

Vi er vant til det, men i denne vinter er det, som om det er værre, mere grotesk end ellers: Vi får tudet ørerne fulde med, hvordan opsvinget buldrer derudad, hvordan reallønnen og forbruget skyder i vejret, og hvordan arbejdsløsheden falder og falder, ja efterhånden er nærmest ikke-eksisterende. Og samtidig hører vi om, hvordan folk ikke kan få pengene til at slå til, køerne til julehjælp bliver længere år for år, konkurser og fallitter griber om sig. *Politiken* (6. januar) skriver, at "2018 blev et forfærdeligt aktieår". Og sådan kunne vi blive ved. Hvad skal man tro?

Det er en udbredt forventning, at vi lige nu bevæger os mod en ny recessionskrise eller en gentagelse af 2007-08. Ulvene hyler ikke længere i det fjerne, men er begyndt at ånde os, dvs. "investorerne" (læs: spekulanterne), i nakken. Det fremgår, hvis man fra avisernes forsider bladrer om til økonomi- og erhvervssiderne lige før sporten og TV-programmerne. Det er her, jammeren over det "forfærdelige aktieår" står. Og på samme side i det samme nummer af organet for den højeste oplysning står en "analyse", der direkte spørger, om aktiemarkedene er på vej mod en ny nedtur, og begrundet det med, at "optimismen er tæret på rekordtid". Med andre ord: De spekulationsgevinster, der endnu sidste år syntes at vinke lige om hjørnet, er ved at fortone sig i den blå luft.

Ingen synes rigtig at forstå hvorfor. "Investorerne" fordeler sig ifølge samme "analyse" på fire trosretninger: Dem, der tror, at det hele går nok, og at den stilstand, vi har oplevet siden 2007, fortsætter; dem, der tror, vi får inflation (og hvad vil det så betyde for aktiekurserne, som jo er det, det hele drejer sig om?); dem, der tror på deflation, altså faldende priser og produktionstilbagegang; og endelig dem, der frygter en gentagelse af 70'ernes stagflation med stigende priser og renter kombineret med produktionstilbagegang – en ualmindelig giftig cocktail, som ingen ønsker gentaget. Dystre udsigter over hele linjen!

Og så er det ikke engang "kun" økonomien og aktiemarkedene, der er i krise. På milliardærtøpmødet i Davos, der endnu i skrivende stund er i fuld gang, og hvor man også drøfter de samme dystre udsigter, er der flere statsledere, der har vakt opsigt ved deres fravær: Donald Trump er ikke kommet, fordi han ligger i strid med sin kongres; Emmanuel Macron er ikke kommet, fordi han ligger i strid med hele sit folk; og Theresa May er ikke kommet, fordi hun ligger i strid med både sit eget parti og sin opposition. Lars Løkke Rasmussen er heller ikke kommet, selv om det ikke vides, hvem *han* for tiden ligger i strid med.

Det er hele det kapitalistiske system, der er i krise, både på den økonomisk og den politiske front, og i Davos diskuterer man åbent, hvad man kan gøre for at redde kapitalismen. Kapitalismens "almene krise", som vi talte om før "murens fald", er åbenbart ikke overstået, som mange troede det dengang for tredivede år siden.

Og det er jo egentlig gode udsigter for det nye år.